

Testové metody v psychologii rodiny

ŠRP, FACES

Škála rodinného prostředí

- Family Environment Scale - FES (Moos, 1981)
- Marta Hargašová, Theodor Kollárik, 1986
- předpoklad: rodina má svou osobitost, tvářnost, atmosféru
- sebeposuzovací metoda - rodina vypovídá o sobě
- teoretické zázemí: systémový přístup k rodině
- věrohodnost závisí na kvalitě percepce a pravdivosti výpovědí

Struktura ŠRP

- deset subškál - každá subškála 9 položek → 90 celkem
  - odpovědi P / N
  - **Vztahové dimenze**
    1. Soudržnost (S)
    2. Expresivita (E)
    3. Konfliktovost (K)
- popis IP vztahů v rodině, citové vazby, pocit „my“

Struktura ŠRP - pokračování

■ Dimenze osobnostního růstu

4. Nezávislost (N)

5. Orientace na úspěch (OÚ)

6. Intelektuálně-kulturní orientace (IKO)

7. Aktivní rekreační orientace (ARO)

8. Morálně-světónázorová orientace (M)

→ *jak rodina podporuje určité trendy*

Struktura ŠRP - dokončení

■ Dimenze udržování systému

9. Organizace (O)

10. Kontrola (KL)

→ *rodinná pravidla a míra hierarchie v rodině*

Výsledky:

- skóry hrubé - vážené, z jednotlivých subškál získáme profil (odráží osobnost i situaci v rodině)
- možnost typologie - každý typ rodiny má svůj charakteristický profil (podle zvýšeného standardního skóru - nad 60 bodů)
- zkušenosti z výzkumů: profily optimálně fungujících rodin
- skóry rodinné inkongruence (shoda, resp. neshoda ve vnímání rodiny)

Modifikace ŠRP

- v originále subškála Eticko-náboženské orientace, ve slovenské úpravě z r. 1986 jako Morálně-světonázorová orientace
- složka společensko-politická a morálně-filozofická
- pokus o citlivější úpravu pro netotalitní poměry (Sobotková):
- úprava tří položek: společensko-politická práce → společensky prospěšná činnost; politický význam událostí → morální stránka událostí; četba novin (RP) → zprávy v televizi

FACES (Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scales)

- David Olson, 1983, cirkumplexní model
- funkčnost rodičovského páru nebo rodiny v dimenzích adaptability a koheze
- 30 položek (FACES IV), 16 na K, 14 na A
- každá položka hodnocena na stupnici podle intenzity 1-5
- koheze: rozpojená, oddělená, spojená, propletená
- adaptabilita: rigidní, strukturovaná, pružná, chaotická

Vyhodnocení FACES

- viz materiál Popis FACES II
- individuální skóry v K, A + párové průměrné skóry
→ zakreslení do modelu
- podle vzorce CDFC (párový skór vzdálenosti od středu modelu) zjistíme typ rodiny:
  - vyvážený
  - středový
  - extrémní